

Dr. Babics András (1906 – 1984)

MENDLY LAJOS

1906. január 20-án született az eldugott *Somogy megyei Komlósd* falucskában, földműves szülők gyermekeként. A jobb megélhetés reményében a család hamarosan átköltözött a megyében északra fekvő *Görgeteg* községbe. Itt nevelkedett a jó képességű és szorgalmas *András*, akit tanítói javaslatára szülei továbbtanulásra *küldtek Budapestre*, ahol a *Wekerletelepen* élő gyári munkás rokonoknál lakott. A kispesti *Deák Ferenc Reálgimnáziumban* – az iskolatársak instruálása, korrepetálása mellett jeles tanulóként – 1927-ben érettségizett. Még abban az évben a pécsi *Erzsébet Tudományegyetem* bölcsész karának hallgatója lett, ahol magyar és egyetemes történelem szakos tanári oklevelet szerzett (1931), majd doktorált. Egyetemi tanulmányait is nehéz körülmények között, csak további instruálással és kollégiumi munkavállalással tudta elvégezni.

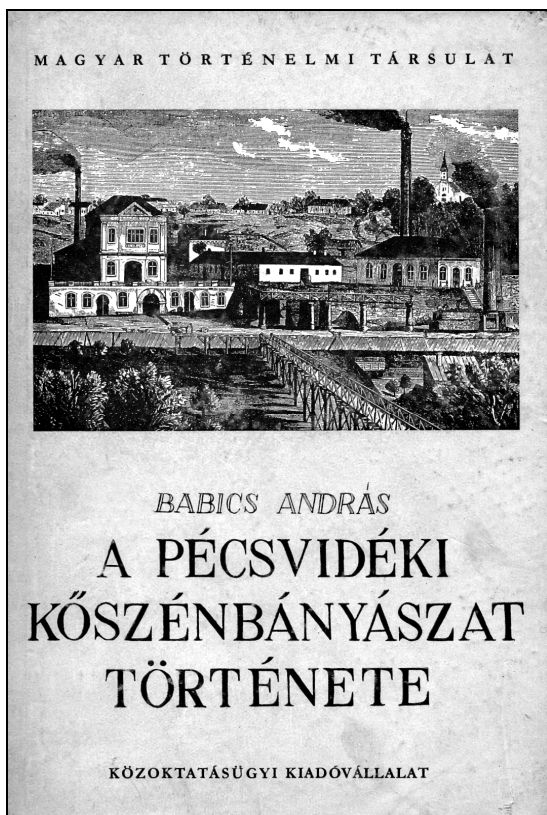
Első munkája 1930-ban jelent meg a *Pécs és földesura viszonya a 18. század első felében c.* témából. Az állástalan diplomások

elhelyezését segítő ún. ÁDOB-akció révén 1934 tavaszán gyakor-nok lehetett egykori egyeteme történeti tanszékén, 1938-ig fizetelen tanársegédként. Ebben az időben készültek Pécs város történe-tével foglalkozó további művei a kamarai igazgatás, a szabad kirá-lyi rang elnyerése, az első német telepések a török uralom után stb. témákban. Az utóbbi németül jelent meg, jeléül annak, hogy ta-nulmányai során – a későbbi kutatásaihoz is – megfelelő szintű német nyelvtudásra tett szert. Már ezek a dolgozatai magukon viselik *Babics* történetírói erényeit: alaposságát, következtető-képességét, szakmai tudását. 1940-ben megnősült, kitűnő képessé-gű, művelt felesége, *dr. Pernesz Aranka* az egyetemi könyvtárban dolgozott.

A *Kolozsvárra* áthelyezett pécsi bölcsészkaron 1941 januárjá-ban kinevezték a történeti tanszék intézeti tanárává. *Szabó Pál Zoltán* földrajztudós meghívta az általa 1943-ban alapított *Dunán-túli Tudományos Intézethez* (DTI) – amely 1955 óta a *Magyar Tudományos Akadémia* keretében működik – első történész mun-katársként, ezért a kolozsvári egyetemről áthelyezését kérte *Pécs-re*, ahová 1944 nyarán költöztek vissza. Az intézetben dolgozott nyugdíjba vonulásáig (1972), *Szabó Pál Zoltán* halála után (1965) annak igazgatójaként.

A háború utáni években hamarosan irányt váltott, a személy-, esemény- és intézménytörténeti kutatások helyett az egyre aktuáli-sabb gazdaságtörténettel kezdett foglalkozni. Elsősorban szűkebb hazája, a *Mecsek-vidék* gazdasági életének múltját igyekezett fel-tárni, tapasztalatainak hasznosítása érdekében. Pécsi kutatómunká-ja elsősorban az addig teljesen elhanyagolt bányászattörténet felé irányult. Tevékenységét egyre inkább a bányászati és földtani szakmunkák tanulmányozása, a bányüzemek és bányatelepek lá-togatása, a bányajárások, valamint a *Magyar Országos Levéltár*, az egyházi és világi levéltárak, a *Soproni*, majd a *Pécsi Kereske-delmi és Iparkamara* anyagának, az *I. cs. és kir. Duna-gőzhajózási Társaság* éves jelentéseinek, az *Esztergom-Szászvári* és a *Salgó-tarjáni Kőszénbánya Rt. (Nagymányok)* iratainak módszeres át-vizsgálása, jegyzetek (cédulák), másolatok, fotók készítése töltötte ki.

A bányászattörténet témájában első jelentős munkája a *Magyar Történelmi Társulat* kiadásában 1952-ben napvilágot látott *A pécsvidéki kőszénbányászat története* c. monográfia volt. A könyv komoly szakmai sikert hozott számára, mert még abban az évben megkapta a *Magyar Tudományos Akadémiától* a *történettudomány kandidátusa* címet, de nagyra értékelték azt a bányászok, a geológusok és a rokon foglalkozások szakemberei is.

Babics András első bányászattörténeti monográfiájának címlapja.

Eredetit, újat, különlegesen alkotott a bányamunkásság életmódjának, politikai mozgalmainak kutatásában és feldolgozásában.

ban. Mindig megtalálta a helyes arányokat a gazdaság- és technikatörténet, a termelési viszonyok és a szociológiai szempontok (pl. a munkásság összetétele, életmódja, szokásai, mozgalmi, művelődése) között.

Babics objektivitása, tisztessége nyilvánult meg abban, hogy nem sodródott a személyi kultusz uszályába az 1950-es évek elején, nem állt a *Szociáldemokrata Pártot* elítélő szakmai kórus tagjai közé, nem szidta a *Dunagőzhajózási Társaságot* stb. Az imént említett monográfiájába – a lektor és a kiadó észrevétele ellenére – mindössze két *Sztálin-idézetet* dolgozott be, míg az előszót író *Kossuth-díjas* minisztériumi főtisztviselő a korra jellemzően *Sztálin* kétszeri idézése mellett *Rákosit* is dicsőítette. A *Bányásznapon* még napjainkban is „csertetői csendőrsortűz”-nek nevezett sajnálatos eset történetét nem „sortűz”-ként, hanem a tényeknek megfelelően dulakodás közbeni fegyverhasználatként írta le. A szakmai és a társadalmi-politikai-szociális részek aránya kiegyensúlyozott, 50-50% a könyvben.

Hasonlóan alapos kutatások, elmélyült feldolgozás eredményeként születtek meg a komlói (1958) és az észak-mecseki (1967) kőszénbányászat történetét ismertető monográfiái. Mindhárom e tárgykörbe tartozó könyve alapműnek számít az érintett területeket illetően.

A Komlóról szóló munkában – érthető okokból – a múltnál nagyobb teret kapott a népi demokratikus korszak, a szocializmus eseményeinek ismertetése, s annak bemutatása, hogyan vált *Komló* kisközség „*szocialista város*”-sá. A termelési eredményekkel összefüggésben nem maradhattak el a munkaversenyre, az újítómozgalomra, a munkamódszerek átadására és más korabeli kérdésekre vonatkozó részek sem.

A már korábban is állami kézben levő komlói bányászat politikai munkásmozgalmi mellett nagyobb teret nyert a könyvben a lakásviszonyok, az életkörülmények, a sport és a kultúra fejlődésének taglalása. Az észak-mecseki monográfiában viszont már teljes egészében a bányászati tevékenységen, a termelés alakulásán van a hangsúly.

1952-től új történészekkel bővült az intézet, akiknek szakmai indulását határozott követelményrendszerrel, de emberi közvetlenséggel segítette. Később, mint aspiránsvezető és opponens a szigorú kritikus mellett megértő ember is tudott lenni kollégáival.

A komlói szénbányászat történetét feldolgozó könyv címlapja.

Az ő munkássága adott példát, teremtett iskolát a bányászaton túl az ipartörténeti kutatásokban is a levéltárak, mint primér források felhasználására. Önzetlensége vezette a pécsi és baranyai levéltárak bányászati anyagáról készített bibliográfia közreadására, azzal a céllal, hogy megkönnyítse a későbbi kutatók munkáját.

Könyvei megjelenése után egyébként is rendszeresen összeállította és megjelentette az adott téma bibliográfiáját (pl. *Komló*, a baranyai-pécsi munkásmozgalom stb.).

Babics András megmutatta kora kutatóinak, hogy az 1945 előtti időkből a munkásság társadalmi változásokért folytatott politikai küzdelmének fontos, de nem egyedüli eleme volt a szakszervezeti mozgalom: vele szoros egységet, kapcsolatot alkottak a társadalmi, termelési, egészségügyi, művelődési stb. viszonyok.

Jelentős volt szerkesztői tevékenysége, amelyből kiemelkedik a baranyai munkásmozgalmi sorozat (1968-1972), intézetének *Értekezések* című tanulmánykötetei (1963-1966) és a komlói monográfia (1978). Ezeket természetesen nem csak szerkesztőként jegyezte, hanem értékes írásai is megjelentek bennük.

Ő hozta létre több szakmai testület helyi, illetve dél-dunántúli szervezetét, kiválasztotta és vezetőségeikbe bevonta az arra legalkalmasabb személyeket. Már 1953-ban megszervezte a *Magyar Történelmi Társulat* első vidéki csoportját, a dél-dunántúlit, melynek előbb elnöki, majd nyugdíjba vonulása után díszelnöki tisztét töltötte be.

Alapító tagja volt a *Baranya megyei Tudományos Ismeretterjesztő Társulat történelmi szakosztályának*. Több cikluson keresztül részt vállalt *Pécs város Tanácsának* munkájából. Tudományos kutató és szervező, valamint közéleti tevékenységéért számos hivatalos elismerésben részesült.

Nyugdíjas éveiben is szorgalmasan tevékenykedett, könyvtáros feleségével és néhány tudományos munkatárs segítségével készült az egész *Kárpát-medence* kőszénbányászatát felölelő bibliográfiájának kiadására. Terjedelmes jegyzetanyagát sikerült feldolgozni, de a kb. 40 ezer címtételt tartalmazó, mintegy 20 doboznyi, teljesen rendezett kézirat (cédulakatalógus), amely a *Központi Bányászati Múzeum* tulajdonába került, még szerkesztésre és megjelentetésre vár.

Ebben az időszakban szervezte meg a négy dél-dunántúli megye – *Baranya, Somogy, Tolna és Zala* – tanácsainak anyagi segítségével a mezőgazdasággal, iparral, idegenforgalommal stb. foglalkozó kétévenkénti tudományos tanácskozásokat a régió törté-

nész, nyelvész, néprajzos, földrajzos, jogász és közgazdász szakembereivel. E tanácskozások eredménye – többek között – a megjelent öt értékes kötet.

Babics András szorgos munkával telt, tartalmas életének közel a felét a bányászat történetének tudományos kutatására fordította. Az általa évtizedeken át módszeresen gyűjtött és rendszerezett dokumentumok – eredeti térképek, különböző nyelvű szakkönyvek, periodikák, újságcikkek, fotók és diák – az egész *Kárpát-medence* bányászatát felölelték. Szellemi hagyatékát igyekezett közkinccsé tenni, ezért 1979-ben a rudabányai *Érc- és Ásványbányászati Múzeum* szakmai segítségével átadta a személyes tulajdonát képező bányászati kutatási anyagot a *Pécsi Bányászati Gyűjteménynek* – a *Mecseki Bányászati Múzeum* jogelődjének –, kikötve, hogy az teljes egészében elidegeníthetetlenül *Pécssett* maradjon. (Hatalmas értéket képviselő gyűjteményét jelenleg letétként a *Baranya Megyei Levéltár* őrzi. Ma ezek szolgáltatnak bőséges anyagot a *Pécsi Bányásztörténeti Alapítvány* keretében nyugdíjas-ként bányásztörténettel foglalkozó egykori bányász szakembereknek.) 1984. szeptember 12-én hunyt el *Pécssett*.

Babics András gazdag életművéből e rövid életrajz csak a legfontosabb momentumokat villanthatta fel; a teljesebb kép kialakításához szerencsére segítségül hívhatjuk munkásságának alant olvasható bibliográfiáját, melynek összeállításáért és rendelkezésemre bocsátásáért leányának, *dr. Ádám Antalné dr. Babics Annának* tartozom köszönettel.

Dr. Babics András műveinek bibliográfiája

Összeállította:

DR. ÁDÁM ANTALNÉ DR. BABICS ANNA

Monográfiák, önálló kiadványok

- A kamarai igazgatás Pécs városában 1686 – 1703.* Pécs, 1937. Dunántúli Pécsi Egyetemi Kiadó, 79 old. (Pécs múltjából 1.) – Német nyelvű összefoglalóval.
- Pécs város szabad királyi rangra emelésének története 1703 – 1780.* [Pécs,] 1937. 59 old. (Pécs múltjából 2.) = U. a.: *Történetírás*, 1. évf. 1937. 5-6. old. 509-567. old.
- Radnay Mátyás pécsi püspök kinevezése.* [Pécs,] 1937. 21 old. (Pécs múltjából 3.) – U. a.: *Regnum. Egyháztörténeti évkönyv.* 1937. 187-205. old.
- A pécsvidéki kőszénbányászat története.* Bp. 1952. Közoktatásügyi Kiadó, 256 old. 7 t. 1 térkép. – Kiadta a *Magyar Történelmi Társulat*.
- A vasérckutató története a Mecsek hegységben.* A pécsi Akadémiai Napok előadása. 1955. szept. 30. – okt. 1. Pécs, 1955. 39 old. (Dunántúli Tudományos Gyűjtemény 3.) – Német és orosz nyelvű összefoglalóval.
- A vasasi kőszénbányászat a feudalizmus korában.* Pécs, 1957. 50 old. (Dunántúli Tudományos Gyűjtemény 11. Series Historica 6.)
- A komlói kőszénbányászat története.* Pécs, 1958. MTA Dunántúli Tudományos Intézete, Komló Város Tanácsa et al., 317 old. 8 t. – Német nyelvű összefoglalóval.
- Az észak-mecseki kőszénbányászat története.* Bp. 1967. Akadémiai Kiadó, 203 old. 1 t.
- Kurzgefasste Geschichte des Mecseker Kohlenbergbaus und diesbezüglich noch einige Forschungsaufgaben.* Pécs, 1970. 31 old. (MTA Dunántúli Tudományos Intézete. Közlemények 8.)

Tanulmányok, könyvrészletek, cikkek

- Adalékok Pécs város küzdelméhez a szabad királyi városi rangért. (Pécs és földesura viszonya a XVIII. század első felében.) = *Pécs-Baranya*

- megyei Múzeum Egyesület Értesítője*, 12. évf. 1930. 1-4. füz. 1-17. old. – Különlenyomat: Pécs, 1931. Taizs, 19 old.
- Die ersten Deutschen Ansiedler Fünfkirchens nach der türkischen Herrschaft. = *Südostdeutsche Forschungen* 2. München, 1937. 59-74. old. – Klny. U. a., Hengl, Ferdinand: Das Deuschtum in Fünfkirchen 1687-1750. Pécs, 2000. VII-XXVI. old.
- Május elseje a szervezett munkásság életében. = *Sorsunk*, 5. évf. 1945. 1-2. sz. 3-8. old. – Különlenyomat: Pécs, 1945. 7 old.
- Egy főispáni székfoglaló 1858-ban. = *Dunántúli Tudományos Gyűjtemény*, 1. köt. Szerk.: Szabó Pál Zoltán. Pécs, 1947. 1. sz. 62-65. old.
- A pécsvidéki szén piacproblémái. = *Dunántúli Tudományos Gyűjtemény*, 1. köt. Szerk.: Szabó Pál Zoltán. Pécs, 1947. 1. sz. 1947. 9-17. p.
- Táncsics Mihály követté jelölése az 1848-49-ik országgyűlésre. = *Dunántúli Tudományos Gyűjtemény*, 1. köt. Pécs, 1947. 1. sz. 66-68. old.
- A munkás élete a Pécs-környéki bányákban. = *Dunántúl*, 1. évf. 1949. 3. sz. 152-165. old. – Különlenyomat: Pécs, 1949. 16 old.
- A Pécsi Városi Múzeum szénbányászati kiállítása. = *Szabad Művészet*, 4. évf. 1950. 1-2. sz. 4. old.
- Komló története. = *Komló a feketeköszén városa*. Bp. 1954. 10-17. old.
- Bányászat. = *Baranya*. Szerk. Kolta János. Pécs, 1958. 208-218. old. (A Baranya megyei Idegenforgalmi Hivatal Kiadványai 3.)
- A pécsvidéki kőszénbányászat fejlődéstörténetének főbb vonásai. = *Bányászati Lapok*, 1958. 8-9. sz. 635-642. old.
- Komló az új város. = *Kortárs*, 2. évf. 1958. 4. sz. 579-588. old.
- A megye története. = *Baranya*. Szerk. Kolta János. Pécs, 1958. Baranya megyei Idegenforgalmi Hivatal, 53-118. old. (A Baranya megyei Idegenforgalmi Hivatal kiadványai 3.)
- A barnaköszén kutatásának és bányászatának története a Mecsek hegységben és környékén. = *A Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézetének évkönyve 1958*. Bp. 1959. Akadémiai Kiadó, 179-227. old. – Különlenyomat: Dunántúli Tudományos Gyűjtemény 22. Series historica 10.
- A komlói kőszénbányászat fejlődéstörténetének rövid vázlata. = *Baranyai Művelődés*, Pécs, 1959. március, 85-94. old.
- A Tanács szerepe a munkásmozgalom múltjának feltárásában. = *Pécsi Tanácsbírádó*, Pécs, 1959. december 22. 5. old.
- Komló története. = *Komló és környéke. Útikalauz*. Bp. 1960. 19-59. old. (A Baranya megyei Idegenforgalmi Hivatal kiadványai 6.)
- Pártharcok és munkásmozgalom Pécsen és Baranyában a szerb megszállás alatt 1918-1921. = *A Magyar Tanácsköztársaság pécsi-baranyai*

- emlékkönyve*. Pécs, 1960. Pécs város Tanácsa Művelődési Osztálya, 49-90. old.
- Térkép-rekonstrukció Pécs településtörténetéhez az 1722. évi telekkönyvek alapján. = *Pécsi Műszaki Szemle* 5. 1960. 3. sz. 11-17. old. 1 térkép.
- A Davy-lámpa első alkalmazása Magyarországon a sújtóléges bányában. = *Kisebb tanulmányok. (Emlékkönyv Szabó Pál Zoltán születésének 60. évfordulója alkalmából)*. Pécs, 1961. 43-60. old.
- A pécsvidéki kőszénbányászat története a legújabb korban. 1945-1960. = *Tanulmányok Baranya és Pécs történetéhez. 1944-1960*. Pécs, 1961. 253-371. old. 2 t. 1 térkép. – Különlenyomat: Dunántúli Tudományos Gyűjtemény 35. Series historica 17. – Német és orosz nyelvű összefoglalóval.
- A bányászati nyersanyagkutatás és a bányaművelés története a Keleti Mecsek északnyugati (Magyaregregy – Kárász – Vékényi) területén. = *Értekezések [a Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézetéből] 1960*. Bp. Akadémiai Kiadó, 1961. 107-148. old. – Különlenyomat: Dunántúli Tudományos Gyűjtemény 29. Series historica 12.) – Német nyelvű összefoglalóval.
- A pécsi kőszénbányászat a feudalizmus korában. = *Értekezések [a Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézetéből] 1961-1962*. Bp. 1963. Akadémiai Kiadó, 237-277. old. – Különlenyomat: Dunántúli Tudományos Gyűjtemény 42. Series historica 19.) – Német nyelvű összefoglalóval.
- Az észak-mecseki kőszénbányászat a feudalizmus korában. = *Értekezések [a Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézetéből] 1963*. Bp. 1964. Akadémiai Kiadó, 149-177. old. – Különlenyomat: Dunántúli Tudományos Gyűjtemény 50. Series Historica 23. – Német nyelvű összefoglalóval.
- A középkori pécsi egyetem alapításának 600. évfordulójára. = *Pécsi Műszaki Szemle*, 12. évf. 1967. 3. sz. 4-7. old.
- A mecseki liázkőszén kokszolásának rövid története az első világháborúig. = *Művelődési Tájékoztató*, Pécs, 1967. szeptember, 102-108. old.
- Népi találmány-e a baranyai vitorlás kocsifék. = *Művelődési Tájékoztató*, Pécs, 1967. szeptember, 120-121. old.
- A magyar bányamunkás szervezkedés vázlata a két orosz forradalom között (1905-1917.) Korreferátum. = *A Pécsi Tanárképző Főiskola tudományos közleményei 1968*. Series historica 4. Pécs, 1968. 21-31.

- old. – Különlenyomat: Acta Academiae Pedagogicae in civitate Pécs. Tom. 12. – Német nyelvű összefoglalóval.
- Előszó. = *Értekezések [a Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézetéből] 1967-1968*. Bp. 1968. Akadémiai Kiadó, 7-11. old.
- A köszénnkocszolás magyarországi fejlődéstörténetének összehasonlító vázлата. 1. rész, A kezdetektől a 20. század fordulójáig. = *Értekezések [a Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézetéből] 1967-1968*. Bp. 1968. Akadémiai Kiadó, 149-206. old. – Különlenyomat: Dunántúli Tudományos Gyűjtemény 86. Series Historica 47. – Német nyelvű összefoglalóval.
- A Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézetének huszonöt éve. 1943-1968. = *A Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai és Történettudományi Osztályának Közleményei*, 17. évf. 1968. 1. sz. 55-79. old.
- A mecseki bányászat pécsi és baranyai levéltárakban található forrásai. (1. rész.) = *Baranyai helytörténetírás 1969. A Baranyai megyei Levéltár évkönyve*. Pécs, 1969. 157-170. p.
- A mecseki szénbányászat történetének vázлата. = *Komlói tudományos ülésszak 1969. szeptember 5-6*. Komló, 1969. Komló Város Tanács, 7-33. old.
- Előszó. = *Földrajzi tanulmányok Dél-Dunántúl területéről*. Bp. 1970. Akadémiai Kiadó, 7-10. old. (Értekezések [a Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézetéből], 1969. 1.)
- A mecseki bányászok önképzési, önszervezési és szakszervezkedési mozgalmak a baranyai-pécsi munkásszervezkedések tükrében 1874-1918. = *Tanulmányok Dél-Dunántúl történetéből (1944-1948)*. Szerk.: Fehér István. Pécs, 1969. 11-61. old. – Különlenyomat: Dunántúli Tudományos Gyűjtemény 96. Series historica 53.
- Huszonöt év a mecseki szénbányászat történetéből. = *Mecseki tükrök*. Szerk.: Gyevi Károly. Pécs, 1970. 30-83. old.
- Bányászati nyersanyag előfordulások és a bányászati tevékenység történetének vázлата az észak-mecseki bányavidéken. = *Az észak-mecseki bányavidék regionális vizsgálata*. Bp. 1972. Akadémiai Kiadó, 17-33. old. (Értekezések [a Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézetéből] 1970. 1.) Társ szerző: Fejér Leontin. – Különlenyomat: Dunántúli Tudományos Gyűjtemény 103. Series historica 60.)
- Előszó. = *Komplex földrajzi és történelmi kutatások újabb eredményei a Dunántúlon*. Bp. 1972. Akadémiai Kiadó, 7-12. old. (Értekezések [a

- Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézetéből], 1970. 2.)
- A Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézete. = *Az MTA Dunántúli Tudományos Intézete (Pécs) és a debreceni Déri Múzeum együttes táj kutatási tudományos ülésének előadásai, 1970. július 18.* Debrecen, 1972. (A Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Közleményei 17.) – Német nyelvű összefoglalóval.
- A Mecsek vidéki bányászok szakszervezkedése a baranyai-pécsi munkásmozgalom keretében 1918. nov. 14 – 1929. okt. 30. = *Komplex földrajzi és történelmi kutatások újabb eredményei a Dunántúlon.* Bp. 1972. Akadémiai Kiadó, 215-249. old. (Értekezések [a Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézetéből] 1970. 2.) – Különlenyomat: Dunántúli Tudományos Gyűjtemény 118. Series historica 67. – Német nyelvű összefoglalóval.
- A komplex regionális kutatás módszerének és végrehajtásának kérdéseiről. = *Nagykanizsai konferencia a komplex táj kutatásról, 1972. május 18-19.* Nagykanizsa, 1974. 114-123. old. – Társszerző: Kanyar József.
- A mecseki szénmedence első felfedezői és vállalkozói. = *Élet és Tudomány*, 30. évf. 1975. 24. sz. 1107-1111. old.
- Szilárd ásványi tüzelőanyagok kutatása és bányászata a Délkelet-Dunántúlon a két világháború után. = *Szekszárdi Tájé kutató Konferencia 1975.* Szekszárd, 1976. 15-27. old. – Társszerző: Fejér Leontin.
- Szénbányászat. = *Komlói monográfia.* Komló, 1978. Komló Város Tanácsa, 275-373. old.
- A 18. századi úrbéri viszonyok a dárдай uradalomban. = *Baranyai helytörténetírás 1981. A Baranya megyei Levéltár évkönyve.* Pécs, 1983. 175-222. old.
- Berks M. Péter, az első pécsi bányakapitány és a mecseki szénmedence bányászatának kezdete. = *Baranyai helytörténetírás 1982. A Baranya megyei Levéltár évkönyve.* Szerk. Szita László. Pécs, 1983. 295-318. old.

Ismertetések, megemlékezések

- Kanyar József: Somogy megye Levéltára. (Kaposvár, 1962). = *Jelenkor*, 6. évf. 1963. 5. sz. 479-480. old.
- Szekeres József – Tóth Árpád: A Klement Gottwald (Ganz) Villamossági Gyár története. (Budapest, Közgazdasági Kiadó, 1962. = *Századok*, 98. évf. 1964. 3. sz. 571-578. old.

- Hodinka Antal 1864-1964. = *Jelenkor*, 7. évf. 1964. 12. sz. 1147-1148. old.
- Szabó Pál Zoltán 1901-1965. = *A Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai és Történettudományi Osztályának Közleményei*, 19. évf. 1966. 1-2. sz. 1-3. old.

Szerkesztések

- Hajdu Gyula: *Harcban az elnyomók és a megszállók ellen. Emlékezések a pécsi munkásmozgalomról*. Pécs, 1957. Pécs m. j. Város Tanácsa, 451 old.
- A Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézetének Évkönyve 1958*. Bp. 1959. Akadémiai Kiadó, 227 old.
- A Magyar Tanácsköztársaság pécsi-baranyai emlékkönyve*. (A szerkesztőbizottság vezetője: dr. Babics András.) Pécs, 1960. Pécs m. j. Város Tanács V. B. Művelődési osztálya, 282 old.
- Kisebbségi tanulmányok. (Emlékkönyv Szabó Pál Zoltán születésének 60. évfordulója alkalmából)*. Pécs, 1961. 102 old.
- Értekezések [a Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézetéből] 1960*. Bp. 1961. Akadémiai Kiadó, 388 old. – Német nyelvű összefoglalóval.
- Tanulmányok Baranya és Pécs történetéhez 1944-1960*. (Társszerkesztő: Kopasz Gábor.) Pécs, 1961. Pécs m. j. Város Tanácsa V. B. Művelődési Osztálya, 515 old. 5 tábla, 5 térkép. – Német és orosz nyelvű összefoglalóval.
- Értekezések [a Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézetéből] 1961-1962*. Bp. 1963. Akadémiai Kiadó, 378 old. – Német és orosz nyelvű összefoglalóval.
- Értekezések [a Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézetéből] 1964-1965*. Bp. 1966. Akadémiai Kiadó, 431 old. – Német nyelvű összefoglalóval.
- Válogatott dokumentumok a baranyai-pécsi munkásmozgalom történetéhez*. (Társszerkesztő: Szita László.) Pécs. 1. köt. 1859-1918. 1968. 493 old. – 2. köt. 1918-1929. 1970. 436 old. – 3. köt. 1929-1944. 1972. 311 old. – (Baranya monográfia-sorozat.)
- Komlói tudományos ülésszak. 1969. szeptember 5-6*. Komló, 1969. Komló Város Tanácsa V. B. Művelődési Osztálya, 120 old.
- Szekszárdi Tájékoztató Konferencia. Kutatások a gazdasági és társadalmi élet szolgálatában. Dél-dunántúli konferencia 1975. október 22-23*. Szekszárd, 1976. 351 old.

Komlói monográfia. Komló, 1978. Komló Város Tanácsa V. B. Művelődési Osztálya, 537 old.

Bibliográfiák

Komló bibliográfiája. Gyűjtötte és összeállította: Babics András. Komló, 1971. Komló Város Tanácsa V. B. Művelődési Osztálya, 286 old.

Komló bibliográfiája II. 1971-1980. Összeállította: Babics András, Babics Andrásné. Pécs, 1981. Komló Város Tanácsa V. B. Művelődési osztálya, 296 old.

A baranyai-pécsi munkásmozgalom bibliográfiája. 1. füzet. 1860-1918. Gyűjtötte és összeállította: Babics András, Molnár István, Szita László. Pécs, 1969. 131 old. (Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézete. Közlemények 7.)

A baranyai-pécsi munkásmozgalom bibliográfiája. 2. füzet. 1918-1929. Gyűjtötte és összeállította: Babics András, Molnár István, Szita László. Pécs, 1970. 110 old. (Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézete. Közlemények 9.)

A baranyai-pécsi munkásmozgalom bibliográfiája. 3. füzet. 1929-1944. Gyűjtötte és összeállította: Babics András, Molnár István, Szita László. Pécs, 1974. 53 old. (Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézete. Közlemények 17.)

A baranyai-pécsi munkásmozgalom bibliográfiája. 4. füzet. A kapitalizmus korára vonatkozó (1945-1971 közötti) irodalom. Gyűjtötte és összeállította: Babics András, Molnár István, Szita László. Pécs, 1972. 113 old. (Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézete. Közlemények 13.)

